

Innst. S. nr. 263

(2000-2001)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om vasskrafta og kraftbalansen

St.meld. nr. 37 (2000-2001)

Til Stortinget

VANNKRAFTUTBYGGINGEN I SALT- FJELLET-SVARTISEN-OMRÅDET

Regjeringen foreslår i meldingen å si nei til mer vannkraftutbygging i Saltfjellet-Svartisen-området, og det gis en vurdering av de tre prosjektene i Beiarn, Bjellåga og Melfjord.

Det ble i 1986-1987 lagt frem en samlet sak for Stortinget om kraftutbyggingen i Saltfjellet-Svartisen-området, og det ble gitt tillatelser til utbygging av de tre vassdragene i 1989 og 1990. Etter en lang og omfattende behandling av Beiarnsaken, besluttet imidlertid Regjeringen å stoppe de planlagte utbyggingene i Saltfjellet-Svartisen-området.

Regjeringen foreslår i meldingen at kommunene Beiarn, Rana og Rødøy skal beholde de allerede utbetalte næringsfondene. Når det gjelder avtalene som er gjort med kommunene, vises det til at dette er en sak mellom avtalepartene - og som ikke vedkommer Olje- og energidepartementet.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Aud Blattmann, Gunn Karin Gjøl, Bent Hegna, Anders Hornslien, lederen Tore Nordtun og Torny Pedersen, fra Kristelig Folkeparti, Hilde Frafjord Johnson og Bror Yngve Rahm, fra Høyre, Bent Høie og Jan Tore Sanner, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Senterpartiet, John Dale, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, og fra Venstre, Gunnar Kvasheim, viser til at Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og Storlia naturreservat ble etablert i 1989. Selv om kraftutbyggingspotensialet etter dette ble kraftig redusert, ble store områder med viktig naturverdi holdt utenom vern. Disse tre konsesjonene

ble gitt på slutten av en periode med store kraftutbygginger.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at i de over ti årene som gikk etter at konsesjon ble gitt, har det vært en samfunnsutvikling som gjør at Stortinget i sterkere grad vektlegger verdien av områdets naturkvaliteter. Dette førte til at representanter for et flertall på Stortinget engasjerte seg i saken for å sikre at det i disse sakene ikke ble foretatt en utbygging som i ettertid ville bli oppfattet som et alvorlig feilgrep.

Flertallet viser til at Regjeringen har foretatt en lang og omfattende vurdering av saken og konkludert med at disse utbyggingene ikke ville ha blitt gitt konsesjon i dag.

Flertallet er enig i at nytten av disse inngrepene ikke er stor nok til at en kan forsvare de inngrepene som blir foretatt i naturen, og viser til flertallets merknader om fremtiden for vannkraften.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, vil derfor slutte seg til Regjeringens vurderinger og avgjørelse om å instruere Statkraft til å legge bort utbyggingsplanene for disse tre prosjektene.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Senterpartiet viser til at partiene har en annen vurdering knyttet til Melfjordutbyggingen, og vil ta opp forslag i samsvar med dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, vil vise til at saken representerer en fornyet linje i Stortingets holdning til større

vannkraftutbygginger. Denne linjen innebærer derimot ikke et automatisk vern av området, det spørsmålet må, som Regjeringen redegjør for i meldingen, fremmes på ordinær måte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det ble gitt tillatelser til utbygging av de tre vassdragene i 1989 og 1990. Da Statkraft startet utbyggingen i Beiarn mange år senere, var denne av en annen størrelsesorden enn det som i sin tid ble behandlet. Dette, i tillegg til lokal motstand mot det utbyggingsalternativ Statkraft valgte, gjorde at også Fremskrittspartiet støttet kravet om en ny konsekvensutredning av dette endrede utbyggingsalternativ.

Disse medlemmer viser til at Statkraft nå har utarbeidet alternative planer for Beiarnutbyggingen, hvor listen legges mye høyere med tanke på miljøtilpasning av utbyggingsprosjektet.

Statkraft viser til at dette kan oppnås ved å:

- Sløyfe overføringen av Høgmobekken.
- Redusere oppdemmingen av Ramskjellvatnet.
- Legge restriksjoner på bruk av vann fra Ramskjellvatnet.

Disse medlemmer mener Statkrafts nye planer for Beiarnutbyggingen er svært interessante, og i langt større grad ivaretar området naturkvaliteter - med langt mindre naturinngrep enn det opprinnelige utbyggingsalternativ. Statkrafts alternativ 2 med 3 m oppdemming av Ramskjellvatnet i stedet for de opprinnelige 7 m, vil redusere dammen størrelse fra 110 m til 40 m. Dette vil likevel ikke redusere kraftproduksjonen med mer enn 8 GWh/år, som er ca. 4 pst. av den opprinnelige planlagte produksjon.

Disse medlemmer vil derfor foreslå:

"Stortinget ber Regjeringen oppheve instruksjonen til Statkraft om å legge bort utbyggingsplanene for de tre prosjektene Beiarn, Bjellåga og Melfjord, og at Statkrafts alternativ 2 med 3 m oppdemming av Ramskjellvatnet legges til grunn ved Beiarnutbyggingen."

Beiarnutbyggingen

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til de føringene som er gitt i saken og lokalsamfunnet og regionens motstand mot prosjektet.

Bjellåga

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til de føringene som er gitt i saken og lokalsamfunnet og regionens motstand mot prosjektet.

Melfjord

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at Melfjordutbyggingen berører to kommuner, Rødøy og Rana. Rødøy kom-

mune vil være hovedlokaliteten. Fylkestinget i Nordland har, etter høringsfristens utløp, vedtatt at de ønsker en supplerende konsekvensutredning:

"Nordland Fylkesting ber om at man nøye gjennomgår Melfjordprosjektet for å se om det kan la seg realisere uten vesentlige inngrep i naturen."

Samarbeidsrådet for Naturvernsaker har gått sterkt imot utbyggingen og mener at utbyggingen får store negative konsekvenser for naturen tett inntil nasjonalparken og naturreservater. Rødøy kommune er fortsatt positiv til utbyggingen, mens Rana er negativ.

Flertallet viser til at utbyggingen vil ha en produksjon på 478 GWh. Den vil innebære etablering av 4 dammer i et unikt naturområde. Austerdalsvatnet vil bli regulert gjennom 4 m oppdemning og 13 m senking. Til vannet går det en Bretunge som fremdeles kalver. Storavatnet vil bli oppdemmet med en fyllingsdam ved utløpet. Dette vil gi en regulering på 27 m heving og 44 m senking. I skjønnet ble det lagt til grunn at fiske i Storevatnet blir totalskadet.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, gir sin tilslutning til at Regjeringen instruerer Statkraft i å stanse utbyggingen av Melfjord.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Senterpartiet viser til at Melfjordutbyggingen, etter Statkrafts justerte forslag, vil ha mindre skadevirkninger på naturområdene sammenliknet med den betydning utbyggingen vil ha for verdiskaping, ny næringsutvikling og sikring av bosetning i området. Disse medlemmer viser til at Nordland fylkesting støtter utbyggingen under forutsetning av supplerende konsekvensutredninger. Disse medlemmer støtter dette syn, og vil be om at det foretas supplerende konsekvensutredninger bl.a. knyttet til konsekvensene for Ranafjorden og Melfjorden. For å redusere negative natur og miljøkonsekvenser må det iverksettes nødvendige avbøtende tiltak før endelig tillatelse gis.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for utbygging av Melfjord. Før endelig tillatelse gis, må det foretas nødvendige supplerende konsekvensutredninger og eventuelle avbøtende tiltak må iverksettes."

ØKONOMISK KOMPENSASJON TIL STATKRAFT SF

Prosessen som ledet frem til at utbyggingene i Beiarn, Bjellåga og Melfjord ble stoppet, er behandlet i meldingen. Videre er prinsippene for økonomisk kompensasjon for statsforetak drøftet, og Regjeringen går inn for at staten gir kompensasjon til Statkraft for de

økonomiske tapene de er påført, som følge av instruksjonene om å stoppe utbyggingene.

Departementet viser til at endelig instruksjon til Statkraft med hensyn til utbyggingsprosjektene i Bjellåga, Melfjord og Beiarn vil foreligge etter at Stortinget har behandlet denne meldingen. Olje- og energidepartementet vil legge frem forslag til økonomisk kompensasjon over statsbudsjettet senere.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens prinsipp for kompensasjon til Statkraft SF.

Komiteen viser til statsrådets svar av 21. mai 2001 på spørsmål fra komiteen, når det gjelder kompensasjon fra staten for økonomisk tap for Nordland fylkeskommune. Komiteen slutter seg til statsrådets vurderinger, og vil be Regjeringen komme tilbake til dette i forbindelse med forslaget til økonomisk kompensasjon til Statkraft. Komiteen forutsetter at departementet i den forbindelse fastsetter det beløp som er Nordland fylkeskommune sin andel av denne utbetalingen.

FORVALTNING AV DE UTBYGDE VANNKRAFTANLEGGENE OG FREMTIDEN FOR VANNKRAFTEN

Regjeringen vil ta mer hensyn til urørt natur enn tidligere når det gjelder nye vannkraftprosjekter, og Regjeringen mener nytten av nye, store vannkraftutbygginger ikke er stor nok til å forsvare videre inngrep i urørt natur. Som hovedregel mener Regjeringen at man ikke bør sette i gang tiltak som svekker vannressursgrunnlaget for den kraftproduksjonen vi allerede har.

Det vises til at det foreligger en del meldinger om utbygginger som ikke er ferdig behandlet. Dette gjelder hovedsakelig mindre prosjekter og som utgjør et nytt produksjonspotensiale på ca. 1,65 TWh/år. Søknader som ligger inne til behandling i NVE, utgjør et potensial på ca. 1,9 TWh/år. I Olje- og energidepartementet ligger det også en del søknader til behandling, som har et produksjonspotensiale på ca. 2,3 TWh/år. Av disse utgjør de tre stoppede prosjektene i Saltfjell/Svartisen ca. 1 TWh.

Regjeringen vil si ja til vannkraftprosjekter som gjelder opprusting og utvidelser som ikke er til nevneverdig skade for urørt natur. Ved behandlingen av både revisjon og fornying av reguleringskonsesjoner vil man legge stor vekt på å holde oppe det eksisterende produksjonsgrunnlaget for vannkraftproduksjonen.

Regjeringen går inn for en effektivisering av tiden og ressursene som går med til behandling av vannkraftsaker, og man vil se nærmere på forholdet mellom kommunal planlegging og saksbehandlingen etter vassdragslovgivingen. Regjeringen vil se disse forenklingene i sammenheng med behandlingen av utredningen fra Planlovutvalget.

For å sikre en helhetlig forvaltning av vannressursene, foreslår Regjeringen en vesentlig omlegging av Samlet Plan for vassdrag. Samlet Plan skal legges om fra å være et prosjektorientert plansystem til en vassdragsbasert ressuroversikt, og man vil også legge frem forslag til en supplerende av Verneplanen med de kraftutbyggingsprosjektene som vil få mest negative virkninger og ulemper for miljøet. En omlegging av Samlet Plan skal ta hensyn til Regjeringens arbeid for å få til forenklinger av forvaltningssystemene til beste for brukerne.

Regjeringen tar sikte på at forslag til omlegging av Samlet Plan for vassdrag og forslag til supplerende av Verneplanen for vassdrag sammen med andre puljer med nasjonale laksevassdrag skal legges frem for Stortinget innen utgangen av 2003.

Komiteens merknader

Fremtiden for vannkraften

Komiteen, viser til at i hele det forrige århundre ble fossekraften brukt til å etablere det norske industri-samfunnet. De største vannkraftprosjektene ble gjennomført i årene fra 1970 til 1985. Fra slutten av 1980-tallet er det bare blitt gjennomført mindre utbygginger. Overgangen til et kraftmarked gjorde at det ble strengere krav til lønnsomhet i prosjektene enn tidligere. I den samme perioden ble også samfunnet mer bevisst på verdien av å sikre uberørt natur for kommende generasjoner.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener at potensialet i fremtidige utbygginger kombinert med den økte verdien av å sikre de gjenværende naturområdene gjør at epoken med store vannkraftutbygginger er over. Flertallet mener at hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vassdragsutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er enig i at den store epoken for vannkraftutbygging er over, men mener likevel det fortsatt finnes mange interessante vannkraftprosjekter som kan realiseres.

Disse medlemmer vil derfor legge til rette for fortsatt utbygging av vannkraft, der dette ikke har omfattende konsekvenser for naturen. Naturverninteressene og næringsinteressene må veies opp mot hverandre i hvert enkelt prosjekt, slik at eventuelle utbygginger ikke medfører unødvendige inngrep i naturen, og slik at eventuelt reduserte utbygginger ikke nødvendigvis medfører kraftig reduksjon i kraftproduksjonen. Et eksempel på dette er Statkrafts nye og alternative utbyggingsplaner for Beiarn.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti anbefaler utbyggere med store planlagte kraftutbyggingsprosjekter om å skrinlegge, even-

tuelt omarbeide, disse i tråd med kravet om å sikre gjenværende naturområder, jf. f.eks. planlagt Saudautbygging.

Forvaltning av de utbygde vannkraftanleggene

Komiteen vil understreke det potensiale som er i modernisering og opprustning av eksisterende kraftverk og ikke minst i forhold til mini- og mikrokraftverk, så fremt ikke dette kommer i konflikt med viktige naturverninteresser.

Komiteen mener at både revisjon og fornyelsene av reguleringskonsesjoner gir muligheter til å rette opp forhold som er fremkommet etter mange års erfaringer med reguleringen og fornye vilkårene i samsvar med dagens aktiviteter og politiske målsetninger. Det blir derfor nødvendig å foreta avveininger mellom behovet for produksjonskapasiteten for elektrisk kraft og de strenge reguleringsbetingelsene som har utviklet seg i de siste tiårene. Nye krav til naturmiljø og endret samfunnssyn vil medføre andre og mer restriktive konsesjonsvilkår enn det som ble krevd for opp til 80 år siden. Samtidig er det viktig å søke etter muligheter for å øke eller opprettholde produksjonen i vassdrag som allerede er regulert.

Komiteen mener at det fortsatt er en rekke opprustninger og utvidelser som ikke er til betydelig skade for urørt natur. I den sammenheng vil komiteen vise til den definisjon for opprustning og utvidelse som er gjort i St.meld. nr. 60 (1991-1992) Om Samlet plan for vassdrag:

"Opprustning og utvidelse av vannkraftverk er tiltak som gir samfunnsøkonomisk bedre utnyttelse av vannfall hvorav en vesentlig del er utbygd tidligere. Slike tiltak, som krever tillatelse etter vassdrags- eller vassdragsreguleringslovene, benevnes *utvidelser*. Dersom tiltaket bare krever tillatelse etter energiloven, benevnes tiltaket som *opprustning*."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det i tillegg er flere aktuelle prosjekter innenfor Samlet Plan og nye prosjekter som gjennom omleggingen av Samlet Plan vil kunne videreutvikles og realiseres innenfor de rammebetingelser som nå blir gjeldende.

Det er en målsetting at den naturressursen som vannkraften utgjør fortsatt skal bidra til en miljøvennlig, bærekraftig og fremtidsrettet energiproduksjon.

Opprusting og utvidelse av eksisterende vannkraftanlegg skal skje på en natur- og miljøvennlig måte og ha som målsetting å utnytte den samlede produksjonskapasitet mest mulig effektivt.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre er enig i at opplegget for Samlet Plan for vassdrag legges om og at det er nødvendig å sikre vern av flere vassdrag gjennom et nytt verneplanarbeid. Disse medlemmer mener imidlertid at det bør legges opp til en Verneplan V, der

en får vurdert revidering av eldre konsesjoner, vern av andre vassdrag der verneverdiene er store, vern av laksevassdrag som ikke er regulert til kraftformål m.v. Denne verneplanen bør være den siste som behandles, noe disse medlemmer mener burde gi grunnlag for en verneplan der alle urørte vassdrag i utgangspunktet er med, med mindre de eksplisitt unntas for andre formål.

Når det gjelder omlegging av Samlet Plan til en vassdragsbasert ressuroversikt, mener disse medlemmer det bør avklares hvilke følger EUs nye ramedirektiv for vannressurser vil få for norsk vannressursforvaltning.

Mikro- og minikraftverk

Komiteen mener at mikro- og minikraftverk er et alternativ til store utbygginger som ofte ikke kommer i konflikt med naturkvalitetene i et område. Denne energiproduksjonen er også et viktig bidrag til å styrke de lokale interessene. NVE har antatt at potensialet kan være opp til 10 TWh for Norge.

Komiteen ønsker en større satsing på mikro- og minikraftverk, men forutsetter at en slik satsing ikke kommer i konflikt med allmenne hensyn og viktige naturverninteresser.

Komiteen viser til at det finnes eksempler på prosjekter der utbygging av mikro- og minikraftverk dekker hele kommunens behov for elektrisk kraft.

Komiteen er bekymret for at på tross av at Stortinget flere ganger har uttrykt seg positiv til denne form for utnyttelse av vannkraften, virker det som om mange interessenter av ulike årsaker ikke får realisert sine prosjekter. I komiteens høringer er det kommet frem at dette til dels skyldes omfattende saksbehandling. I den forbindelse vil komiteen vise til sin felles merknad i Innst. O. nr. 101 (1999-2000) Vannressursloven, angående begrepet "allmenne hensyn":

"Til dømes vil det vera samfunnsøkonomisk, effektivt, og i tråd med allmenne interesser, å byggje ut næringslivet i lokalsamfunn. Lokal ressurskontroll og energiproduksjon knytta til mikro- og minikraftverk kan såleis i dei fleste tilfelle oppfattast som lekk i utvikling av utmarksstrategiar, til erstatning for inntektsbortfall i jord- og skogbruk. Dette synet er i tråd med offisiell politikk. Kraftbransjen kan såleis ikkje a priori ha hevd på tolkinga av omgrepet "effektiv ressursbruk", og særleg ikkje når det ligg føre lokale planar om bygging av mikro- og minikraftverk."

Komiteens flertall, medlemmene fra Kristelig Folkeparti, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Venstre, viser også til at NVE har satt et krav til vannføring som begrenser bruken til vanligvis mellom 10 pst. til 25 pst. av midelvannføring. Dette kravet hindrer bruk av flomvannet, noe som gjør at flere prosjekter blir ulønnsomme. En større utnyttelse av flomvannet vil i svært mange tilfeller ikke ha betydning for naturkvalitetene i området.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, vil derfor be departementet sørge for at en får et regelverk som sikrer større fleksibilitet i slike situasjoner.

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å legge om og forenkle saksbehandlingen ved vannkraftsaker.

KRAFTBALANSEN OG UTVIKLINGEN I ENERGIMARKEDET

Departementet viser i meldingen til at hovedlinjene i energipolitikken er trukket opp gjennom Stortingets behandling av energimeldingen, jf. St.meld. nr. 29 (1998-1999) og Innst. S. nr. 122 (1999-2001).

Regjeringen går i meldingen inn for å:

- legge til rette for bygging av gasskraftverk
- ta i bruk naturgass innenlands til energiformål
- styrke og effektivisere arbeidet med omlegging av energibruk og energiproduksjon
- gjøre saksbehandlingen av nye vannkraftprosjekter enklere
- sikre at kraftmarkedet fungerer godt

Perspektivene for utviklingen i kraftbalansen og utviklingen i energimarkedet de foregående og i de kommende årene blir gjennomgått i meldingen. Det er lagt særlig vekt på å drøfte risikoen for og konsekvensene av tørrår, det vil si år med svikt i vannkraftproduksjonen som følge av lite nedbør og dermed lavt tilsig til vannkraftverkene. Det var også gitt en gjennomgang av energipolitikken, slik den bør legges opp for at man skal sikre en miljøvennlig, effektiv og trygg energiforsyning der man kan redusere konsekvensene av et år med svikt i vannkraftproduksjonen.

I Norge står vannkraften for nær all elektrisitetsproduksjon. Fordi det er store forskjeller i nedbøren de ulike årene, er det også store variasjoner i tilsiget til vannkraftverkene og dermed den årlige kraftproduksjonen her i landet.

Den lave økningen i produksjonsevnen i forhold til veksten i bruk av elektrisitet, har ført til at Norge har gått over fra å være netto krafteksportør til å bli netto kraftimportør i år med normal nedbør.

Departementet viser til at det er grunn til å regne med at evnen til å mestre en svikt i vannkraftproduksjonen vil bli dårligere de nærmeste årene fremover. Det er videre grunn til å regne med at veksten i strømforbruket vil fortsette til tross for stor satsing på tiltak knyttet til omlegging av energibruk og energiproduksjon. Situasjonen blir i tillegg forverret av at de andre nordiske landene også har en svak vekst i produksjonen i forhold til veksten i bruk av elektrisitet.

Med et alvorlig tørrår i de nærmeste årene må man regne med en kraftig prisøkning på elektrisitet både i Norge og i de andre nordiske landene. Dette reflekterer at både næringsliv og husholdninger vurderer kostna-

dene ved å redusere bruk av elektrisitet som høye. Prisøkningen i et tørrår kan komme brått, og departementet viser til at man i en alvorlig tørrårssituasjon også kan risikere rasjonering.

Det er ifølge departementet liten mening i å legge vekt på import og eksport av kraft i enkelte år. Det er heller ikke alvorlig for forsyningstryggheten at Norge importerer kraft i et år med normal nedbør. Det som krever stor oppmerksomhet i energipolitikken, er at man i forhold til forbruket brått kan ha for liten produksjon og for liten importevne om vannkraften skulle svikte på grunn av lite nedbør.

Departementet viser til at man ikke kan gjøre mye med kraftbalansen for å dempe konsekvensene av en svikt i nedbøren i de nærmeste årene. Vannkraften er for dominerende som energikilde, og tiden som trengs for å få frem nye prosjekter og vesentlig endret forbruksmønsteret er for lang.

Overføringskapasiteten til utlandet avgjør evnen til å få kraft fra utlandet når produksjonen svikter på grunn av lite nedbør. Departementet legger til grunn at de to kabelprosjektene til Tyskland og Nederland blir gjennomført. Kablene kan tidligst være driftsklare i 2004 og 2005. Flere kabler kan legges, men det tar tid å planlegge nye kabler, slik at det ikke er realistisk å regne med å få ferdig nye prosjekter i løpet av de nærmeste årene. Regjeringen mener derfor det er nødvendig å legge best mulig til rette for at ny kraftproduksjon kan komme til.

Regjeringen går inn for å åpne for produksjon av gasskraft i Norge.

Regjeringen ønsker at en større del av gassressursene tas i bruk innenlands, og Regjeringen tar sikte på å legge frem en egen stortingsmelding om bruk av gass innenlands. Bruk av gass vil både styrke grunnlaget for kraftforsyningen og redusere den utsatte stillingen vi er i på grunn av risikoen for svikt i nedbøren. Det er i første rekke gasskraft som kan gi et produksjonsbidrag som kan monne i forhold til tørrår. Gasskraft vil også gi produksjon som ikke er avhengig av nedbøren.

Regjeringen vil gjennomføre en omfattende satsing for å fremskaffe energi fra nye fornybare energikilder. Dette gjelder særlig vindkraft og vannbåren varme.

Regjeringen har som mål innen 2010 å bygge ut vindkraftanlegg som årlig produserer 3 TWh samt å bruke 4 TWh mer vannbåren varme basert på nye fornybare varmekilder, varmepumper og spillvarme.

Regjeringen vil sommeren 2001 opprette en ny statlig virksomhet som skal styrke arbeidet med å legge om energibruken og produksjonen, jf. Ot.prp. nr. 35 (2000-2001).

Regjeringen vil ytterligere styrke og utvide samarbeidet mellom de nordiske landene på kraftområdet. Dette gjelder bl.a. utforming av reguleringene, utøving av systemansvaret og investeringer i nettet. De nordiske landene utgjør et integrert marked, og er gjensidig avhengig av hverandre. Et nordisk perspektiv kan i flere sammenhenger gi en mer effektiv og tryggere kraftforsyning.

Med utgangspunkt i hovedelementene i Regjeringens energipolitikk illustrerer fremskrivningen av energibruken i Langtidsprogrammet at man etter hvert får til en utvikling i energimarkedet som er balansert og mulig å holde oppe. Fremskrivingene gir en svært sterk omlegging av energimarkedet fra 2005 til 2010. De forutsetningene som er lagt til grunn gir en sterk vekst i produksjonskapasiteten innenlands, og bruken av elektrisitet blir samtidig redusert.

Komiteens merknader

Utviklingen i energimarkedet

Komiteen vil understreke at Norge er en betydelig energiproducent, både ut fra naturgitte og opparbeidede forutsetninger. I Vest-Europa står Norge for ca. 30 pst. av vannkraftproduksjonen, 45 pst. av gassreservene, 75 pst. av oljereservene, men bare 1 pst. av befolkningen i regionen. Av Norges totale energiproduksjon, på over 2 400 TWh, eksporteres 90 pst. direkte som olje og gass.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at det i dag er et felles kraftmarked i Norden, og det er i ferd med å etablere seg et felles marked for Nord-Europa. Kraftforbruket øker i Norge og i Norden, og Norge vil bli mer avhengig av import av elektrisk kraft.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet og Høyre, vil understreke betydningen av at vi er i ferd med å få etablert et felles elektrisitetsmarked i Europa og mener derfor at det ikke lenger er et selvstendig poeng at vi skal være selvforsynte med elektrisk kraft, men mener at Regjeringens melding gir et realistisk bilde av situasjonen knyttet til utfordringene med økt forbruk og en for ensidig avhengighet av elektrisk kraft.

I den norske energidebatten refereres det ofte til kraftkrisen i California. Komiteen er av den oppfatning at denne krisen ikke er spesielt relevant i forhold til Norges situasjon. Blant annet fordi myndighetene der har satt pristak på strøm, slik at markedsmekanismene ikke får fungere fullt ut. Markedet er også svært lite fleksibelt gjennom reguleringer på flere nivåer.

Komiteen har registrert at prosessindustrien har uttrykt bekymring for den fremskrivningen av energibruken som fremkommer i Langtidsprogrammet og som det er referert til i saken. Det er spesielt formuleringen om at denne fremskrivningen bygger på "store næringsomstillinger og reduksjon i bruk av elektrisitet i industrien" som er grunnlaget for denne bekymringen. Komiteen vil i den sammenheng vise til statsrådets svar på komiteens spørsmål av 10. mai 2001, og slutter seg til at det ikke er aktuelt å føre en nasjonal politikk som har til hensikt å redusere aktiviteten i denne industrien. Derimot mener komiteen at det finnes flere gode miljøpolitiske argumenter for å sikre at denne industrien forblir i Norge.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser til at en i realiteten snart har et felles europeisk energimarked. Disse medlemmer viser til at situasjonen på det norske markedet er fremkommet gjennom en sterk økning i kraftforbruket kombinert med lave kraftpriser, bl.a. som følge av energiloven og et fritt marked uten forsyningsplikt. De lave prisene medfører at utbygging av ny produksjonskapasitet ikke er lønnsomt, samtidig som lave priser igjen bidrar til en økning i forbruket.

I lys av dette kan ikke disse medlemmer se at det er noe selvstendig poeng at Norge skal være selvforsynt med kraft.

Disse medlemmer viser til at det norske kraftsystemet i 2000 satte tre rekorder: Vi har aldri produsert så mye, vi har aldri brukt så mye strøm, og vi har aldri eksportert så mye i løpet av ett år. Den norske kraftforsyningen var ikke i noen dramatisk situasjon, verken med hensyn til energiforsyning eller effekt. I "krisemåneden" januar i år (2001) eksporterte Norge 0,4 TWh ut av landet - tilsvarende et Alta-kraftverk. Disse medlemmer kan ikke se at en står overfor en kraftkrise eller produksjonskrise. Et velfungerende marked ville dessuten gi prissignaler som i neste omgang utløste energisparingstiltak eller økt produksjonskapasitet. Disse medlemmer vil påpeke at det ikke er noen prissignaler i markedet som tilsier en så dramatisk situasjon. Tiltak er imidlertid nødvendig, men de må i første rekke rettes mot de problemer som nå kan skape en forbrukskrise og effektekrise. Etter disse medlemmers vurdering bør derfor virkemidler for å gjøre noe med disse to forholdene, forbruk og effekt, prioriteres først.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er enig i at man i et felles europeisk energimarked ikke nødvendigvis må ha som mål at de enkelte land skal være selvforsynt med elektrisk kraft. Men at Norge som Europas største energistormakt ikke makter å være selvforsynt med kraft, vitner om mange år med politisk handlingslammelse fra skiftende regjeringer og stortingsflertall. Dette har nå dessverre medført større import og høyere priser for forbrukerne.

Disse medlemmer viser til det politiske flertalls målsetninger gjennom mange år om først å begrense forbruket, for senere å endre dette til å begrense veksten i forbruket. Utviklingen har like lenge vært det stikk motsatte. Feilslåtte ENØK-satsinger og innføring av stadig høyere el-avgifter til forbruker, er eksempler på tiltak som er brukt for å oppnå disse målsetningene, og for å forsøke å "styre" markedet.

Disse medlemmer mener at elektrisitet og annen form for energi fritt skal omsettes i markedet som hvilken som helst annen handelsvare uten innblanding fra det offentlige side.

Disse medlemmer deler ikke de andre partiers bekymring om økt energiforbruk, og mener at vi i langt større grad må kunne bruke av våre enorme naturgitte

ressurser, og tilby rikelig med energi til fornuftig pris i markedet, for å kompensere for at vi bor i et land med kaldt klima.

Energibalansen

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til målsetningene om økningen i energiproduksjon som ble vedtatt i energimeldingen, jf. St.meld. nr. 29 (1998-1999). Der ble hovedlinjene i energipolitikken trukket opp.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet og Høyre, registrerer at Regjeringen følger opp følgende tiltak for å øke tilgangen av energi:

- Øke overføringskapasiteten
- Utbygging av 3 TWh vindkraft innen 2010
- 4 TWh vannbåren varme innen 2010
- Økt satsing på omlegging av energibruk og energiproduksjon
- Ta i bruk naturgass innenlands til energiformål
- Bygge gasskraftverk med en produksjon på 6 TWh innen 2010

Dette flertallet er opptatt av at energipolitikken fører til at landet blir mindre ensidig avhengig av elektrisk kraft.

Komiteen viser til St.meld. nr. 37 (2000-2001), s. 37, der Regjeringen skriver:

"Arbeidet med å auka den innanlandske bruken av gass vil og vera ein integrert del av arbeidsfeltet til det nye statlige organet som skal styrkja arbeidet med å leggja om energibruk og energiproduksjon."

Komiteen vil i den sammenheng vise til Stortingets vedtak av 26. april 2001, sak 6:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en vurdering av hvem som skal ha ansvaret for å følge opp den nasjonale gasstrategien i forbindelse med behandlingen av den varslede stortingsmeldingen om naturgass."

Komiteen forutsetter at Regjeringen legger dette til grunn i det videre arbeidet og ved etableringen og utforming av retningslinjer for ENOVA.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til den målsetningen som ble vedtatt i forbindelse med St.meld. nr. 29 (2000-2001) når det gjelder vannbåren varme, og til forslag i Dokument nr. 8:103 (2000-2001) Om vannbåren varme. Norge har i dag en manglende infrastruktur på dette området. Dette vil være et sentralt arbeidsområde for den nye organet for omlegging av energiforbruk ENOVA.

Flertallet mener at det er behov for en nasjonal handlingsplan for utbygging av infrastruktur for vannbåren varme. På den bakgrunn vil flertallet foreslå:

"Stortinget ber Regjeringen utarbeide og fremme en nasjonal handlingsplan for utbygging av infrastruktur for vannbåren varme."

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser til St.meld. nr. 29 (1998-1999) Om energipolitikken, der en slo fast at miljømålene vil bestemme produksjonsmulighetene, og at det er nødvendig å føre en aktiv politikk for å begrense energiforbruket. Denne prioriteringen fikk Stortingets tilslutning. Disse medlemmer mener fortsatt at en slik prioritering er nødvendig. I St.meld. nr. 37 (2000-2001) legges det opp til tiltak for å avhjelpe energibalansen i uprioritert rekkefølge, basert på fremskrivninger av økninger av forbruket, og uten at miljømålene er styrende for prioriteringen. Dette kan ikke bare føre til at tiltak for omlegging av energiproduksjon og forbruk blir mindre lønnsomme, men også at forbruket øker ytterligere, med behov for stadig nye utbygginger. Disse medlemmer mener at følgende tiltak bør prioriteres:

- Sikre at markedet fungerer godt - her er det internasjonale markedet og utbygging av effekt helt avgjørende.
- Omlegging av energibruk og energiproduksjon, inkludert ENØK og 3-partsfinansiering.
- Redusere andelen e.l. som går til oppvarming ved en nasjonal handlingsplan for utbygging av vannbåren varme.

I tillegg vil disse medlemmer vise til tiltak for opprustning og utvidelse av vannkraft, samt utbygging av mikro- og minikraftverk.

Disse medlemmer vil understreke betydningen av at energimarkedet fungerer godt. Markedet bør bli mer effektivt, både ved at en fjerner flaskehals og ser på tariffingssystemet med flere prisområder. Ifølge tall fra Price Waterhouse Coopers viser situasjonen på det internasjonale markedet at den installerte energikapasiteten i Europa i dag har et overskudd på 40 til 50 pst. Når det gjelder selve produksjonen av energi i forhold til forbruket, er overskuddet på om lag 20 pst. Med etablering av de planlagte overføringslinjer i forhold til utlandet (kontinentet/Storbritannia) vil et slikt felles elektrisitetsmarked snart kunne være fullt ut fungerende. Både miljømessige og økonomiske argumenter taler for å utnytte denne kapasiteten før man bygger ut ny kraft.

Disse medlemmer viser til Tysklands offensive miljøprogram, der en tar sikte på ikke bare å flate ut, men å få til en klar reduksjon i energiforbruket i perio-

den 2010-2020. Disse medlemmer mener at Norge også bør sette seg mer ambisiøse mål på dette området. Disse medlemmer vil understreke det omfattende energisparingspotensialet som ulike fagmiljøer har beregnet, herunder Statistisk sentralbyrå og forskningsprogrammer under Norges forskningsråd. I NOU 1998:11 Energi- og kraftbalansen mot år 2020, ble det anslått et årlig innsparingspotensiale på ca. 14 TWh i eksisterende bygningsmasse, noe som utgjør om lag 12 pst. av el-produksjonen i et normalår.

Disse medlemmer vil særlig vise til EFFEKT-programmet, der det påvises at norske husholdninger - med utnyttelse av effekt - har et potensiale for energisparing som ligger på 4 000 MW. For industrien antas potensialet å være minst 1 800 MW. Bare en mindre realisering av dette potensialet vil bety mye for energibalansen. Til sammenligning kan et gasskraftverk gi 300 MW. Til dette trengs både endringer i bygg- og tekniske forskrifter, økonomiske støtteordninger og bruk av nye virkemidler som for eksempel 3-partsfinansiering. Her vil ENOVA bli en viktig aktør. Disse medlemmer vil her vise til utkast til nytt EU-direktiv for kostnadseffektive energibesparelser i bygninger, som bør sørge for snarlige nye tiltak på norsk side.

Disse medlemmer vil også understreke betydningen av at det etableres et pliktig grønt sertifikatmarked, slik Stortinget har bedt om en utredning av. Dette bør knyttes til arbeidet med det såkalte RES-direktivet og EUs øvrige arbeid med utforming av slike systemer. Dette vil bety mye for å skape et stabilt marked for nye fornybare energikilder.

Disse medlemmer vil videre vise til den satsing på nye fornybare energikilder det ble lagt opp til i St.meld. nr. 29 (1998-1999) på 5 mrd. kroner over 10 år og Stortingets tilslutning. Dette målet må nå følges opp i bevilgningsomfang og satsing, bl.a. i regi av ENOVA. Norge har et stort potensiale for å bygge ut mer vannbåren varme (inkl. bruk av varmpumper og bioenergi) for å redusere effekttoppene og for å frigjøre vannkraft til andre formål. Stortingets mål er 4 TWh innen 2010. Disse medlemmer vil påpeke at dette målet ikke bare er fullt ut realiserbart, det kan også være grunnlag for mer ambisiøse mål. Det samme antas å kunne gjelde for vindkraft. Disse medlemmer understreker behovet for utbygging av infrastruktur for vannbåren varme. Vannbåren varme bør være hovedregelen i nye bygg over 1 000 m².

Disse medlemmer mener at videre utbygging av fossile energikilder med store utslipp av klimagasser er svært lite fremtidsrettet. Dette mente også Stortinget i forbindelse med behandlingen av energimeldingen (St.meld. nr. 29 (1998-1999)):

"Et annet flertall bestående av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til at det bør utarbeides en plan for utfasing av oljefyring, samtidig som bruk av bioenergi og varmpumper fases inn. I nybygg bør det vurderes å forby installering av oljefyring. I løpet av 15 år bør minst 80 pst. av oljefyringen være fjernet."

Disse medlemmer viser til at dette står i motsetning til Regjeringens holdning slik den fremkommer i Langtidsprogrammet 2002-2005. Samtidig er spørsmålet ikke berørt i St.meld. nr. 37 (2000-2001). Disse medlemmer vil understreke at Stortingets holdning ligger fast, og vil be om tilbakemelding om hvilke tiltak en har til hensikt å sette i verk i Statsbudsjettet for 2002.

Disse medlemmer viser til at det i dag eksisterer 10-årskontrakter på markedet til omlag 16-17 øre pr. TWh. Med de prisene en nå har på markedet vil utbygging av ny produksjon i form av gasskraft eller større vannkraftutbygginger ikke svare seg økonomisk. Det skal betydelige prisendringer til før de blir lønnsomme. Verken for utbygging av vannkraft eller gasskraft kan subsidier anses som noe alternativ. Både hensynet til kostnadseffektivitet og miljøhensyn tilsier derfor at gasskraft basert på gammeldags og forurensende teknologi ikke skal utgjøre en del av framtidig norsk energiproduksjon.

Disse medlemmer mener imidlertid at det er grunnlag for statlig støtte (FoU) gjennom felles innsats mellom private og offentlige aktører for å utvikle og etablere gasskraftverk med ny teknologi og minimale utslipp av klimagasser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet deler Regjeringens målsetting om å øke tilgangen på energi ved å øke overføringskapasiteten, ta i bruk mer naturgass innenlands, samt legge forholdene til rette for bygging av gasskraftverk.

Disse medlemmer vil i tillegg ta til orde for noe mer vannkraftutbygging, opprusting og modernisering av eksisterende kraftverk, samt legge forholdene bedre til rette for bygging av mini- og mikrokraftverk.

Disse medlemmer vil imidlertid ta avstand fra den enorme og kostbare satsingen på utbygging av vindkraft og vannbåren varme. Mange av disse prosjekter kan ikke stå på egne ben økonomisk, og krever store overføringer fra staten for å bli lønnsomme.

Disse medlemmer mener det skal være fri konkurranse mellom de forskjellige former for energi, uten noen form for subsidiering fra det offentliges side. Og det er etter disse medlemmers mening en fallitterklæring at en energistormakt som Norge som nærmest flommer over av energi, skal bruke friske skatte- og avgiftskroner til å subsidiere energiproduksjon.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at et sentralt element i hovedlinjene i energipolitikken er å styrke og effektivisere arbeidet med omlegging av energibruk og energiproduksjon. Dette medlem mener at bruk av elektrisitet til formål som oppvarming av rom og vann er misbruk av den kvalitet elektrisitet har. Elektrisitet burde vært forbeholdt høykvalitetsformål som kraftkrevende industri eller andre former for industriell produksjon. En slik utvikling forutsetter imidlertid en god tilgang på alternativer til elektrisk kraft til varmeformål.

Dette er bakgrunnen for at dette medlem går inn for kraftig vekst for alternativ energiteknologi som varmepumper og solvarme. Dette er energiteknologi som lett kan erstatte mye av elektrisitetsbruken, noe som ville gjøre Norge langt mindre sårbar for tørrår og andre begrensninger i elektrisitetsproduksjonen. Det ville frigjøre elektrisitet for eksport, og det ville fjerne behovet for bygging av ny kapasitet, for eksempel ved hjelp av gasskraft.

Dette medlem viser i den anledning til Dokument nr. 8:103 (2000-2001), om en nasjonal handlingsplan for utbygging av ny vannbåren varme basert på nye fornybare energikilder.

Effektbalansen

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, vil understreke betydningen av et kraftmarked som fungerer godt. Norge var tidlig ute med å få et effektivt marked for elektrisk kraft. Dette har vært en vellykket politikk. Flertallet vil understreke at det nå er viktig å få etablert et fungerende effektmarked, med positive virkemidler for kundene. Det er i dag et begrenset effektmarked for industrien, men ikke for de vanlige forbrukerne.

Flertallet viser til at et velfungerende marked selv vil gi prissignaler som kan utløse ytterligere energisparetiltak eller øke produksjonskapasiteten. I tillegg vil et eget marked for reservekapasitet bedre effektiviteten med riktig prising av kjøp av effekt. Et slikt marked vil være en kostnadseffektiv og miljømessig god måte å løse kortsiktige problemer innen kraftforsyningen. Dette vil også gi grunnlag for å ta i bruk ny teknologi og redusere forbrukernes totale elektrisitetsutgifter.

Komiteen vil understreke at tiltak for å motvirke utviklingen av en effektknapphet må prioriteres høyt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, viser til at på dager med svært høyt forbruk er det i dag ikke nok overføringskapasitet i nettverket til å overføre all kraft en reelt har til disposisjon. Dette krever nye grep.

Komiteen vil særlig peke på mulighetene som ligger i et effektmarked, der både produsenter og forbrukere kan få betalt for å stille reservekapasitet til disposisjon. Dette er også et svært kostnadseffektivt virkemiddel. Behovet for nye utbygginger vil dessuten bli mindre. Erfaringene fra Statnetts kjøp av opsjoner for reservekapasitet i tidligere år var gode.

Komiteen viser til at potensialet for kraftkrevende industri på effektsiden åpenbart er stort. Det bør vurderes å utvikle et større effektmarked med kjøp og salg av effekt. At industrien betales for å koble ut ovner på bestemte tidspunkter kan være ledd i en slik ordning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti,

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, viser til at tariffingssystemet også er viktig. En tariffharmonisering med resten av Norden vil bidra til å utløse nødvendige investeringer som igjen kan bidra til en akseptabel effektbalanse.

Komiteen vil peke på styring av maksimalbelastning med toveiskommunikasjon som et av de viktigste virkemidlene. Dette vil redusere effekttoppene med 14 til 28 pst., og dermed både øke energitilførselen og redusere strømregningen. Ny teknologi kan her bidra sterkt. Husstandene vil, ifølge beregninger fra SEFO, kunne spare 15 pst. av sitt energiforbruk. Forsøk i Drammen kommune på dette området har vært svært vellykket.

Komiteen viser til at det er et betydelig tap i ledningsnettet. Manglende investeringer i nettutbygging over tid har, slik det fremgår av meldingen, ikke bedret situasjonen. Dette viser betydningen av å se også på overføringsnettet og at såkalte "flaskehals" blir fjernet. Her spiller også overføringslinjene i forhold til utlandet inn.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, mener at en bedre samordning av systemoperatørene i Norden dessuten vil kunne gi oss et effektmarked som er langt mer lønnsomt.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet mener det er ingen grunn til å subsidiere ny kraftproduksjon.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre minner om at i den grad Norge opplever noen kraftkrise er det først og fremst en effektknapphet, ikke mangel på kraft. Derfor er det på dette området tiltakene må settes inn. I denne sammenheng er det vesentlig at uttak av kraft fra nettet styres slik at det ikke overstiger den totale kapasiteten, og det er viktig at det totale forbruket fordeles mest mulig utover dagen.

Effektstyring er et viktig stikkord når det gjelder å redusere toppbelastningen. Dette kan gjøres på flere måter, for eksempel ved at energiselskapene har mulighet til å stenge for deler av elforbruket på tidspunkter hvor forbruket er spesielt høyt. Dette krever installasjon av ny teknologi. En annen måte dette kan gjøres på er at prisen på kraft er høyere på tidspunkter hvor det erfaringsmessig er spesielt høyt forbruk.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede et system med elpris som varierer i løpet av dagen, med høyere pris på tidspunkter hvor forbruket erfaringsmessig er høyt."

For å kunne ta ut større deler av potensialet for energieffektivisering bør det i tillegg iverksettes og stimuleres til tiltak i eksisterende bygningsmasse. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til Statoils administrasjonsbygg i Sandvika, hvor selskapet siden 1997 har spart 37 pst. av energiforbruket gjennom holdningsarbeid og installasjon av sentralt driftskontrollanlegg for lys, varme, kjøling og ventilasjon.

Disse medlemmer viser også til NELFO, som sier at potensialet for energieffektivisering i eksisterende bygningsmasse, er ca. 14 TWh, altså tilsvarende 27 Altakraftverk.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i statsbudsjettet 2002 fremlegge forslag som tilrettelegger for mer effektiv bruk av energi i eksisterende bygningsmasse, gjennom ulike incitamenter og tiltak som for eksempel fører til installasjon av ny styringsteknologi."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen utrede et system med elpris som varierer i løpet av dagen, med høyere pris på tidspunkter hvor forbruket erfaringsmessig er høyt.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen i statsbudsjettet 2002 fremlegge forslag som tilrettelegger for mer effektiv bruk av energi i eksisterende bygningsmasse, gjennom

ulike incitamenter og tiltak som for eksempel fører til installasjon av ny styringsteknologi.

Forslag fra Høyre og Senterpartiet:

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for utbygging av Melfjord. Før endelig tillatelse gis, må det foretas nødvendige supplerende konsekvensutredninger og eventuelle avbøtende tiltak må iverksettes.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen oppheve instruksjonen til Statkraft om å legge bort utbyggingsplanene for de tre prosjektene Beiarn, Bjellåga og Melfjord, og at Statkrafts alternativ 2 med 3 m oppdemming av Ram-skjellsvatnet legges til grunn ved Beiarnutbyggingen.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen, og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

St.meld. nr. 37 (2000-2001) - om vasskrafta og kraftbalansen - vedlegges protokollen.

II

Stortinget ber Regjeringen utarbeide og fremme en nasjonal handlingsplan for utbygging av infrastruktur for vannbåren varme.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 23. mai 2001

Tore Nordtun
leder

Bent Høie
ordfører

Aud Blattmann
sekretær